

JĘDRA Ireneusz¹

PODSTAWOWE STREFY FUNKCJONALNE CENTRUM LOGISTYCZNEGO

Artykuł przedstawia charakterystykę podstawowych stref funkcjonalnych centrum logistycznego zilustrowanych przykładami fotograficznymi

KEY FUNCTIONAL AREAS OF THE LOGISTICS CENTRE

The article presents the basic characteristics of the functional areas of the logistics center photographically illustrated examples

1. WSTĘP

Każdy obiekt logistyczny, niezależnie od tego czy jest to mały magazyn, zakład produkcyjny, centrum dystrybucyjne lub logistyczne, składa się z poszczególnych stref funkcjonalnych, które w zależności od przeznaczenia obiektu, są mniej lub bardziej rozbudowane. W niektórych obiektach, takich jak magazyny przyzakładowe małych przedsiębiorców, liczba tych stref jest mała i często składa się tylko z powierzchni składowej i ciągu transportowego. Obiekty bardziej rozbudowane, takie jak centrum dystrybucyjne lub logistyczne są o wiele bardziej rozbudowane funkcjonalnie. Artykuł przedstawia i opisuje podstawowe strefy funkcjonalne, które znajdują się lub powinny znajdować się w typowym centrum logistycznym.

2. POJĘCIE, ISTOTA I FUNKCJE CENTRUM LOGISTYCZNEGO

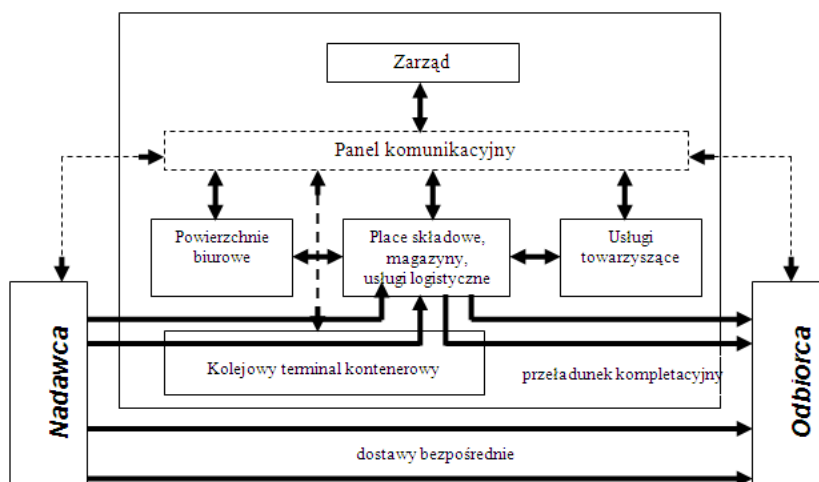
2.1 Pojęcie

W swoich rozważaniach autor przyjął następującą definicję centrum logistycznego (CL) [1]:

„Centrum logistyczne to obiekt przestrzennie funkcjonalny wraz z infrastrukturą i organizacją, w którym realizowane są usługi logistyczne związane z przyjmowaniem, magazynowaniem, rozdziałem i wydawaniem towarów oraz usługi towarzyszące, świadczone przez niezależne w stosunku do nadawcy lub odbiorcy, podmioty gospodarcze”.

---

¹Politechnika Radomska, Wydział Mechaniczny; 26-600 Radom; ul. Chrobrego 45.
tel. +48 48 361-76-29, e-mail: ireneusz.jedra@pr.radom.pl

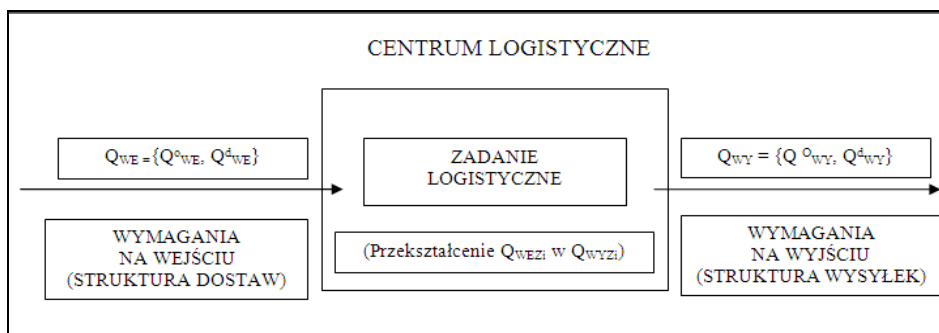
Rys.1. Istota centrum logistycznego[3]

Z powyższego rysunku wynika, że w centrum logistycznym można wyróżnić następujące obszary funkcjonalne: kolejowy terminal kontenerowy, obszar placów składowych, magazynów i usług logistycznych, obszar w którym koncentrują się usługi towarzyszące (techniczna obsługa pojazdów, stacje paliw, gastronomia, hotele, itp.) oraz obszar usług wymagających powierzchni biurowych (usługi celne, finansowe, itp.) (fot.1).

Fot.1. Widok na część centrum logistycznego w Padwie - magazyny logistyczne, hale produkcyjne i obiekty usługowe [7]

Sformułowanie zadania logistycznego dla CL jest uzależnione od warunków zewnętrznych, a ponadto jest bardzo pracochłonne i często oparte na prognozach. Zadanie logistyczne centrum logistycznego polega na przekształceniu i-tych strumieni ładunków wchodzących do CL od dostawców – Q_{WEi} , w j-te strumienie ładunków wychodzących z CL do odbiorców – Q_{WYj} w taki sposób, aby zrealizować zamówienia klientów (rys.2) [2].

Q_{WE} - strumień ładunków na wejściu, Q_{WY} – strumień ładunków na wyjściu, Q^o - jakościowy opis strumienia, Q^d – ilościowy opis strumienia

Rys.2. Schemat zadania logistycznego dla centrum logistycznego [2]

Funkcje CL podporządkowane są zadaniom logistyki w gospodarce, które sprowadzają się do możliwości dysponowania określonymi dobrami, w niezbędnej ilości, pożądanym miejscu i czasie [2].

Centra logistyczne spełniają wiele funkcji:

- przeładunek towarów przychodzących od kilku dostawców,
- składowanie ładunków pochodzących od dostawców z przeznaczeniem dla wielu odbiorców,
- rozdzielanie i kompletowanie ładunków przeznaczonych dla wielu odbiorców,
- transport ładunków, głównie do odbiorców.

Oprócz wymienionych funkcji, CL spełniają funkcje pomocnicze [2]:

- obróbka materiałów,
- pakowanie,
- usługi naprawcze,
- przyjmowanie zwrotów,
- załatwianie reklamacji,
- czyszczenie opakowań, itp.

3. STREFY FUNKCJONALNE CENTRUM LOGISTYCZNEGO

3.1 Budynek magazynowy wraz z regałami i infrastrukturą transportową

Budynek magazynowy w terminologii logistycznej jest to budowla zamknięta, całkowicie osłonięta za pomocą przegród budowlanych (ściany zewnętrzne oraz dach), przeznaczona do magazynowania zapasów [4].

Wyposażenie budynków magazynowych zależy od „klasy” w której zostały wykonane (klimatyzacja, układnice, stopień automatyzacji, wyposażenie w media, itp.). Na fotografii 2 przedstawiony jest budynek magazynowy w wersji podstawowej (tzn. bez dodatkowego wyposażenia), natomiast na fotografii 3 widoczny jest magazyn wysokiego składowania wraz z regałami do składowania zapasów.

Fot.2. Budynek magazynowy[6]

Fot.3. Magazyn wysokiego składowania wraz z regałami[5]

3.2. Strefa rozładunku, konsolidacji i załadunku

W strefie rozładunku następuje rozładowanie towaru, który został dostarczony do centrum logistycznego. W strefie konsolidacji następuje przepakowanie towaru i przygotowanie do wysyłki zgodnie z zamówieniami, natomiast w strefie załadunku następuje załadunek towaru na środki transportu (naczepy, kontenery, wagony).

Niektóre centra logistyczne mają te strefy wydzielone, tzn. w innych dokach następuje dostawa, w innych odbiór towaru, a w jeszcze innych następuje przepakowanie towaru i odpowiednie zabezpieczenie oraz oznakowanie (fot.4).

Fot.4. Strefa rozładunku, konsolidacji i załadunku

W centrach logistycznych przyjmowanie i wydawanie towaru następuje w specjalnie przygotowanych do tego celu dokach przeładunkowych (fot.5).

Dok przeładunkowy to zespół urządzeń stanowiących kompleksowe rozwiązanie do załadunku i rozładunku środka transportu.

Fot.5. Doki przeładunkowe

3.3. Terminal kontenerowy (kolejowy, morski)

Terminal kontenerowy służy do rozładunku i załadunku kontenerów z wagonów kolejowych, barek, statków, naczep ciągników siodłowych, itp.

Na fotografii 6 widać terminal kontenerowy wraz z podnośnikiem służącym do transportu i układania kontenerów.

Fot.6. Terminal kontenerowy[7]

3.4. Nabrzeże przeładunkowe

W centrach logistycznych zlokalizowanych w terenach nadmorskich lub w pobliżu rzek, bardzo ważnym elementem infrastruktury jest nabrzeże przeładunkowe (fot.7). Następuje tam rozładunek towaru z barek lub statków na nabrzeże lub ich załadunek, towarem z centrum logistycznego.

Fot.7. Nabrzeże przeładunkowe [8]

3.5. Torowiska kolejowe

Ważnym elementem infrastruktury logistycznej w centrum logistycznym są torowiska kolejowe (fot.8), dzięki którym możliwy jest transport towaru za pomocą sieci dróg kolejowych.

Fot.8. Torowisko z bramami wjazdowymi

W centrach logistycznych przygotowane są do tego celu specjalne rampy gdzie odbywa się rozładunek i załadunek towaru z wagonów(fot.9), wjeżdżających za pomocą specjalnych bram (widocznych na fot.8).

Fot.9. Towar gotowy do załadunku na wagony kolejowe

3.6. Parkingi

Bardzo ważnym elementem w każdym centrum logistycznym jest powierzchnia parkingowa (fot.10), gdzie towar oczekuje na przyjęcie do rozładunku lub na transport towaru do odbiorcy docelowego. Przeważnie występują 2 parkingi: zewnętrzny (gdzie

naczepy i kontenery oczekują na rozładunek lub transport(gdy nie ma miejsca wewnątrz centrum) i wewnętrzny(tuż przy strefie przeładunkowej) (fot.10).

Strefa parkingowa jest pewnym zabezpieczeniem magazynowym podczas „spiętrzeń”, wówczas gdy przyjeżdża do centrum duża liczba towaru lub towar przygotowany do wysyłki czeka na transport – jest to dodatkowa powierzchnia magazynowa.

Fot.10. Parking wewnętrzny w centrum logistycznym

3.7. Strefa pomocnicza

Każdy obiekt magazynowy, a tym bardziej centrum logistyczne powinno w swojej infrastrukturze posiadać tzw. strefę pomocniczą, która służy całemu zapleczu pomocniczemu w celu prawidłowego funkcjonowania obiektu. W strefie tej znajdują się między innymi generatory prądotwórcze (wykorzystywane podczas przerw w dostawie lub awarii prądu), zbiorniki z wodą (fot.11), prasy do prasowania opakowań, oczyszczalnie ścieków, źródła lub ujęcia geotermalne, wiaty do składowania i naprawy uszkodzonych palet podczas transportu lub użytkowania (fot.12), stacje benzynowe, hotele, bary, itp.

Fot.11. Zbiorniki z wodą

Fot.12. Wiaty na uszkodzone palety

4. WNIOSKI

Wielkość i rozbudowa infrastruktury logistycznej w centrach logistycznych uzależniona jest od tego, w jakim regionie zlokalizowane jest dane centrum logistyczne, do jakich gałęzi transportu jest dostęp, jak wielki obszar zajmuje dane centrum, jakie firmy są podnajemcami centrum, jaki charakter ma ich działalność oraz w jakie media jest wyposażone dane centrum. Jak widać wiele jest czynników decydujących o stopniu rozbudowy infrastruktury logistycznej w centrum logistycznym, dlatego zależy ona w dużej mierze od indywidualnych potrzeb i możliwości wykonawcy i najemcy.

5. BIBLIOGRAFIA

- [1] Fechner I.: Centra logistyczne. Cel-realizacja- przyszłość. Biblioteka Logistyka. Poznań 2004.
- [2] Praca zbiorowa pod kierunkiem Mindura L.: *Metodyka lokalizacji i kształtowania centrów logistycznych w Polsce*, Warszawa, Kolejowa Oficyna Wydawnicza 2000.
- [3] Praca zbiorowa. *Podstawy logistyki*, Biblioteka Logistyka, Poznań 2006.
- [4] Słownik terminologii logistycznej. ILiM, Poznań 2006.
- [5] <http://pl-pl.facebook.com/media/set>
- [6] <http://www.industrial.pl>
- [7] <http://www.polloco.pl/wizyty/trzecia/sprawozdanie.pdf>
- [8] <http://www.port.szczecin.pl>